

SETMANARI CATALA
10 CENTIMS lo número

Tres, com las fillas de Elena...
tres com las tres alegrías...
Per treure 'l ventre de pena,
lector.... ¿quina triarías?

QUESTIÓ DE "LLUMS"

Pel camí qu' aném, es de présumir que 'l sigle de las llums, l' acabarem á las foscas.

Lo decret de las companyías del gas y electricitat elevant lo preu de sos respectius articles en un vint per cent, no podia venir en mellor ocasió pera que 'ls botiguers y 'l públich arrufessin lo nas.

Las fábricas paradas; los articles de importació estrangera ab un 33 per cent de puja pe 'l va or que s' cotisan los franchs; lo pa, la carn, l' oli, 'l carbó y un remat d' articles de primera necessitat pe 'ls nuvols; las contribucions directas carregadas, las indirectas també y per fi de festa la iluminació enfilantse com una carbassera...

¡Oh!... y las companyias qu' han escullit pera implantar l' augment la estació més oportuna; l' estació en que 'l sol, aquesta linterna que tants bons serveys 'ns presta á pesar de ser tan económica (y ara vagin dient que lo barato es dolent) l' estació donchs, en que 'l sol 'ns fa la mala passada de amagarnos l' ou ó la esfera de sa llum reconfortant y carinyosa!...

Si no es que las companyias fan *ali* ab lo sol, sembla al menys que 'l sol jugui ab las cartas de las companyias; y la vritat, un que va *sol*, desempenya un paper molt trist aliantse ab *malas companyias* que pretenen deixarnos á las foscas, en dos conceptes; l' un, privantnos de la llum artificial y l' altre, arrebatantnos la poca *llum* que deixan en nostras butxacas lo Govern per un cantó y los carnicers, taberners y farinayres per l' altre.

Aquesta mala passada de las companyias del alumbrat públich, sindicantse en uns moments tant crítichs y anguniosos com los presents, ha soliviantat al públich barceloní y tot se converteix en reunions y *meetings* y juntas, á fi de donarse ánimos los explotats, per no deixarse posar lo peu al coll pe 'ls explotadors.

La vritat es que la nostra situació va tornantse per moments insostenible. A duras feynas 's pot menjar; del vestir ja no 'n parlem perquè 'ls tributs nos están llevant la camisa... Donchs, després de patir fret y gana, després d' anar ab lo ventre buyt y ensenyant las pelleriogas, si vols véuret'hi paga... qu' es gata.

Franklin aconsellava als parissenchs que per estolviar iluminació se 'n anésin ai llit com las gallinas, á entrada de fosch. Lo mateix podríam fer aquí. A las quatre de la tarde plegar las feynas, á dos quarts de cinch sopar y á las cinch en punt... cap á *Sant Cugat*. Després á l' endemá, llevarnos á las set que 'l dia ja apunta y dinar á las onze. Ab aquesta videta y una móssa al costat que 'ns donés ab sos ulls la iluminació que las empresas 'ns escatiman y la dolsa escalforeta que la puja del carbó 'ns prohibeix, vet' aquí tots los nostres mals curats, Poca feyna, bona alimentació, molt estalvi y sobretot, al any... moltes criaturas.

Pero no tothom pensa aixís y no tothom sabría acostumar-se á la vida de la virám. D' aquí las juntas, reunions y *meetings* qu' avans he nomenat y que persegueixen lo fi de fer guerra á las companyias ab sas mateixas armas. Bloquejantlas per necessitat.

Una part del públich s' ha fet la reflexió de que si ell necessita la *llum* de las empresas, las com-

panyias necessitan en cambi lo *llum* que 'ls abonats fan cada fi de mes, al presentarlos'hi 'l recibo corresponent.

No van desencaminats los qu' aixís racionan y á lluyta llarga y tenás, d' ells sería la victoria. Pero no comptan segurament ab que las empresas son molt poderosas y treballan á la una, mentres que 'l públich está desunit y, com sempre, passada la efervescencia dels primers dias cada hu tirará pel seu cantó.

Per de prompte, los acorts presos pe 'l sindicat dels gremis ja no son tot lo radical's que caldria esperar, per abatrer l' urch de las poderosas empresas. Per ells, los agremiats se comprometen á gastar la menor quantitat de fluit y energia que possible siga, á judici de cada consumidor.

Aquest acort y la carrabina de l' Ambrós, venen á ser una cosa.

L' acort radical sería, per exemple, comprometers baix una penalitat en metálich, bastant sufficient, á tallar en un dia dat tots los fils y canyerías y plantar los contadors al carrer.

¿Qué diuhen? ¿qu' aixó sería tornar als temps del oscurantisme y condemnar la ciutat á una foscor antiestética é impossible en la época actual?...

No n' hi ha per tant. Si no 'ls convens lo consell del gran Franklin y s' empenyan en volguer seguir fent mitja vida de nit, quedan mil sistemas de iluminació, desde los mes rudimentaris als mes adelantats, ab que poguerse riure del gas y de la electricitat.

Quedan las primitivas teyeras, y las antorxas de garbons pe 'ls establiments de poch mes ó menos.

Quedan mil enginys d' oli, petroli, bencina, nafta, cera, séu y espelma per la gent de mes luxo.

Y queda, per fi, l' acetileno pe 'ls establiments de *primo cartello*.

Si 'l públich sápigues compendre 'ls séus interesos la transformació ja estaria feta á horas d' ara y la victoria pe 'l carburo ja sería un fet.

Ab un *pegat* d' acetileno 's curan, casi, casi s' extirpan, aquestos *florncos* que la insaciable ambició ha fet surtir en lo clatell de las companyias. sota la tupida llana dels que olvidan allò de «que no hi ha enemich petit.»

¡Nada, que 'l *versayre* Noguera, aquell de la plassa de Santa Ana

Diez y siete «La Formul»

está destinat á ser l' home del día!

¡Sempre es una satisfacció per los del gremi!

RAMÓN BERENGUER.

Epigramas

La Honradés y la Virtut,
Academia van plantar,
pró l' han hagut de plegar
puig ni un deixephe hi acut.

Si la netedat es vida,
jo tingh de ser inmortal
perqué en la meva butxaca,
no s' hi trova may un ral.

EN PEPET.

A CAN PACATILLA

A mon amich en Narcís Ramis Pagès.

M'estranya de veras
y 'm sembla mentida,
noy gran, que no sápigas
á can Pacatilla.

Deixam entrá á casa
aquesta cadira,
y anirém los dos
á voltar la vila,
que vull ensenyarte,
sense gran fatiga
la célebre casa
de can Pacatilla.

¿Veus aquell carrer
que 'l meu dit enfila?
allí hi trovarem
plena de trenyinas,
de pols y entrebanchs,
tota ella en ruinas
la casa que 'n dihen
de can Pacatilla.

Ja hi som. Lo llindar
trasposa y vigila
no fos que al damunt
sens dí «Ave-maria»,
t'hi caygués un totxo
ó algún tros de viga;
que aixís son las bromas
de can Pacatilla.

Fará uns vuytanta anys
que á n' aquí hi vivía
un pobre *Juan Lanis*
baixat de Sevilla
ab tres bordegassos,
un gos y una viuda
que per nom li deyan
«Señá Paca Tilla».

Lo qual—per apócope—
el poble 's diria:
—¿Lo teu nom es Paca,
l' apellido Tilla,
vinguts no fa gayre
de l' Andalucía?—
donchs ¡nada! dignémli
per nom: Pacatilla.

Per tot parament,

los pobrets tenian
una taula coixa,
lo llit, tres cadiras,
un canti y una olla,
res que fos de pisa...
tal era 'l moblatje
de can Pacatilla.

Allí no 's gastavan
ni plats, ni forquillas;
tothom, ab los dits
la vianda prenia;
l' olla la posavan
al mitj y á seguida
de ella 'n davan compte
los de 'n Pacatilla.

Allí la llimpiesa
de lujo era article
ja que pols y ossos
junt ab la brutícia
formaban alfombra,
alfombra ó catifa
que encar l' anomenan
de can Pacatilla.

El desordre estava,
al ordre del día:
á la cuyna 'l llit;
l' olla, á la botiga;
y 'ls espartenyots
dintre la marmita...
tot anava aixís
á can Pacatilla.

Y á n' aquí un manyoch
de roba podrida;
á n' allí un bassal,
d' aiga y porquería;
res en lo seu lloch,
tot *patos arriba*;
vetaquí 'l retrato
de can Pacatilla

A l' hora del ápat,
jalló feya iure!
de 'ls sis de la casa
(lo gos inclusiv) *aprop*
de la taula
tant sols hi havia
el pobre *Juan Lanis*

y la Pacatilla.

En tant, dels xicots
l' un compareixia
al cap de dos horas;
l' altre á l' hora y mitja
y lo més petit
á tres quarts de quinze,
que així davan fama
á can Pacatilla.

Hasta en lo vestir
véya 's la dessidia:
l' un ab vestit nou;
l' altre sens camisa;
quí anava descals,
ella sense mitjas
y el *Lanas* fet un
trós de *pacatilla*

Mes, apart d' aixó
aquella familia
tenía salut,
vivía tranquila;
tant que tothom deya;
Si vols alegría
ves, noy, á comprarla
á can Pacatilla.

Vet' aquí contada
l' historia senzilla,
que com jo la contan
los vells de la vila,
respecte á la casa
pet tots distingida
ab lo típic nom
de can Pacatilla.

Vaytanta anys enrera,
sols un Pacatilla
n' haurías trobat.
en tota la vila;
avuy casi arreu
hont posis la vista,
tots dir:—Es aquí
á can Pacatilla.

¿Vritat que ja sabs
per lo ben descrita,
noy gran, ahont es,
á can Pacatilla?

S. BRUGUÉS.

PARA NAVIDAD — GRAN SURTIDO EN

FELICITACIONES

LITOGRAFIA · ESTANY = 6, S.^{na} Ramon, 6.

BARCELONA

LA TOMASA
MISCELÁNEA

— Garçon, aquest vi es agre.
— Aixó li demostraré á vosté la
respectable edat de la bodega.

Sempre pe 'l carrer va ab pò,
perque tem ab lo seu fisich
inspirar forta passió.

Emul del tenor Palet
que canta... mes baratet.

L. Rubert
1900

La filla de 'n Pau Buscó
qu' es aixerida y bufona

no pot negar son origen;
¡es legítima Buscona!

LA TOMASA
¿GOM SE PASSA 'L FRET?

En Pau Greixonera, un coch
se 'l fa passá avora 'l
foch

Aquets dos trempats baillets
se 'l fan passar á bolets.

En Pepet un sarauhista
se 'l fa passá ab la modista.

Y 'l rentista don Sever
se 'l fa fugi ab lo braser.

M. Navarro

LA NIT DE NUVIS⁽¹⁾

(Revelacions d' una ingénua)

IV

(CONTINUACIÓ)

NISSA

¡Ja soch á Nissa, lectors!
¡lectoras, ja soch á Nissa!...
A eixa ciutat del plaher
que en las costas levantinas
es lo temple del bon gust,
lo lloch ahont se donan cita
los riquíssims estrangers
y las *mondaines* distingidas.

Allí, 'ls tarats de 'ls pulmóns
van á curarse, ab las brissas
que 'ls porta lo mar llatí
ab perfums de tarongina...

Allí va la gent del Nort
que 's pot dar vida de príncep,
á buscar un clima suau,
y una hivernada tranquila.

Com las moscas prop la mel,
vora 'ls ricatxos, s' agita
la crema del *demi-monde*,
la flor del vici que brilla,
las *hetairas* de més *chic*.
¡eixas qu' ab dents nacarinas
devoran per un antoig
joyas, cotxes, hotels, *villas*
y aixugan en molt poch temps
bóssas sólidas, magníficas.

¡Ja soch á Nissa, lectors!
¡lectoras, ja soch á Nissa!...
Y després de descansar
una nit de mas fatigas
en l' *Hotel des Etrangers*,
á l' endemá, al ser mitj dia,
—després de llegir dos cops
las revelacions transcritas—
tanco de nou aquell plech
que 'm van donar per la Emilia
y vestit correctament,
surto per fer mas pesquissas.

L' adressa de la *concierge*,
á un full de cartera escrita,
diu «Emilia Finestróns».

Faubourg de Santa María,
número sis, pis tercer»,
y allí un *fiacre* m' encamina.

Trácta 's d' un carré apartat,
y una casa fosca, humida...

Pujo fins al pis tercer
per una escala ennegrida
y quan soch dalt del replá,
ahont viuen varias familias,
me diuen alguns vehins
en mitj de discrets somriures,
que, la Emilia... s' ha mudat
á una *rue* més distingida:
«Verte, 15, pis primer»,
y al punt cap' allí faig vía.

Quan soch á la «Rue Verte»,
busco allí 'l número quinze
y 'm surt al pas la portera
y al preguntar per la Emilia
somriu també ab discreció,
y 'm diu:—*Monsieur, «votre amie»*
elle ne demeure déjà
dans cette maison—y explica
que «*Mademoiselle Finestróns*»
ara viu á una gran *villa*
del Passeig de 'ls Estrangers,
¡lo millor passeig de Nissa!

—Carat, carat,—penso jo,
tot anant cap á la *villa*.

¡Quina elevació més rápida
ha fet en poch temps la Emilia!
D' un carreró estret y brut
á un *primer*, en ampla via,
y d' aquest, salta á un palau,
á una possessió magnífica,
en mitj del millor passeig
de la ciutat de la *high-life*...

Ja soch á la *villa*. Allí,
truco la campana; arriba
una cambrera gentil
m' interroga, m' examina
y 'm fa passar á un saló
ornat ab coqueteria...

A poch... sento un suau tropitj,
cruixits de seda finíssima...
s' alsa un *portier* y apareix
enfront meu, la més divina
concepció que may ha vist
lo més somniador artista...

¡Alta, superba, elegant,
plena d' encís, distingida,
ab dos ulls com dos estels,
ab un perfil que captiva
y cabells rossos com l' or
y carns flonjas, suaus y finas...
'm trovo al devant mateix
de la encantadora Emilia!
—*Mademoiselle Finestróns?*
—*Moi je suis*,—diu y s' inclina...
—Allavors 'm permetrá
que parli ab llengua nativa...
Soch catalá y com ja sé
que vosté 'l parla...

—Una mica.
—M' expressaré en catalá,
puig per personas amigas
ja tinch datos de vosté...
—¡Perfectament!...

Y la Emilia
me fa seure en un sofá
y després, sense políticas,
s' assenta en los meus genolls;
lo seu bras entortolliga
al meu coll; 'm planta un bés
en cada galta y 'm mira
y s' estreny somrienta ab mí
y dolsos mots me prodiga...

Aquest *assalt* me sorprén,
perqué jó, lector, sabia
que las francesetas són
molt amables y polidas,
pero nó, fins al extrém
que va demostrá la Emilia.

Li demano explicacions
y ella;—¡Després! 'm replica...
(Aquest «després» ja vindrá
oh lector, d' aquí vuyt dias).

M. RIUSECH.

(Continuará)

(1) Véginse los números 630, 631, 632, 633, 634, 636, 637, 638 y 639.

LA MUDA

ó embollica que fa fort

(Novela en varios capítuls, filla de molts ingenis) (1)

I

UN CAP, UNA DONA Y UN TRESÓR.

La infelissa estava condempnada á mort!... Inútils van ser la paternal conmisericòdia del president del tribunal y la eloqüència del advocat defensor.

Lo Jurat no 's deixá conmourer ni per la joventut y bellesa de la reo, ni per lo passional de son crim. ¡Aquest era horrorós!...

Una nit, una freda nit de Janer de l' any passat, en plena via pública, al mitj del carrer de 'n Llástichs, havia aparegut un cap humá horrorosament mutilat de nas y orelles.

¿De qui era aquell cap?...

Aquesta pregunta que 'l sereno y 'l vigilant van ferse ab unánimitat pasmosa, va refermarla després lo jutje de instrucció—¿De qui es aquest cap?—preguntá lo digne funcionari.

Ningú respongué, y en vista d' aquest silenci, comensaren las pesquissas.

Un regalim de sanch, anava desde 'l cap mutilat á la porta d' una escala propera. Lo vigilant obrí aquella porta, lo sereno va fer llum.

Lo regalim s' enfilaba escalas amunt y la justicia va seguirlo un grahó darrera l' altre, fins arribar al tercer pis.

Allí, la justicia va detenirse. La porta estava sólidament tancada ab tres panys y forrellat. Després d' una hora d' esforços inútils, un manyá cridat al efecte, va véncer sa resistencia. L' habitació fou franquejada per la justicia, prenent las precaucions propias del cas, puig tot feya suposar que 'l criminal faria una terrible resistencia.

Pero allí no hi havia cap criminal. L' habitació estava desamoblada. Sols se veyá en un recó un catre y sota 'l catre un bagul.

Demunt del catre dormía reposadament una dona jove, casi una nena. La justicia va despertar-la bruscament. Van interrogarla, pero com si res. Lo jutje, consumat poliglota, li feu preguntas en deu ó dotze llenguas distintas, pero tot fou inútil.

¡La desdixada no tenia llengua!

Allavors obriren lo bagul y un crit d' admiració s' escapá del cor del jutje, un' altre de 'ls llabis del sereno y aixís successivament...

¿Dintre d' aquell bagul hi havia cent mil duros!

Lo jutje no va comptarlos precisament, perquè duya pressa, pero ho deya aixís un cartell mitj colgat entre las pilas de doblétas: «Aquí hi ha 100,000 duros».

¡Terrible problema!

¿De qui era aquell cap espantosament mutilat?

¿Quí era aquella dona bellíssima y muda de més á més?

¿De qui eran aquells dos millons de rals en monedas d' or, tancats en lo fons d' un modest bagul, d' un humil pis del poch pretenció carrer de 'n Llástichs?...

Lo jutje va entregarse á profundas meditacions...

BERTRÁN DE L' OS.

(Seguirá la setmana entrant)

(1) Tots los nostres col·laboradors tenen dret á escriure un capítol (mitja plana). S' admet original fins diumenge á la nit.

DEL MEU "REAL" ARXIU

Trovant un dia 'l rey d' Inglaterra al célebre satírich Pope, qu' era petit y esguerrat, á la cantonada d' un carré de Londres, digué als seus cortesans ab veu alta:

—Voldria saber pera que serveix aquest homenet que camina tant tort.

—Pera fervos anar dret, respongué l' aludit.

*
**

Malek, visir del califa Mosthudi, va derrotar als grechs y feu presoner á son rey. Acabada la batalla enviá á buscar á sa tenda de campanya al il·lustre presoner y li preguntá quin tracte esperaba que li donaria.

Contestació del rey grech:—Si fas la guerra com á rey, donam la llibertat; si la fas com á mercader, véntme; si la fas com á carnicer, dególlam.

Aquesta resposta desarmá al general mussulmá, qui deixá al rey lliure immediatament.

*
**

Trovantse á Roma don Sanxo, fill segon d' Alfons de Castella, sigué proclamat pe 'l Sant Pare rey d' Egipte, qual proclamació sigué aplaudida per tot lo Consistori. Com que 'l príncep no sabia perquè l' aplaudían preguntá 'l motiu á son intérprete, y aquest respongué:

—Senyor, es que 'l Pare Sant acaba de proclamarvos rey d' Egipte.

—No vull ser ingrát, va dir lo rey Sanxo al intérprete mateix; álsat y proclama al *Papa* en nom meu, Califa de Bagdad.

*
**

Visitant Lluís XV lo Ministeri de la Guerra, li mostraren unas ulleras d' augment, de nova invenció, y li pregaren que hi mirés.

—Veyam si serán millors que las que jo tinch, va dir lo rey.

Y agafant un paper que havían posat demunt d' una taula intencionadament, ahont hi estaban escrits massa elogis y adulacions á sa real persona, llegí ab las ulleras son contingut y llensá 'l paper ab desdeny, exclamant irat:

—Las meas ulleras son millors; aquestas augmentan massa.

PEPET DEL CARRIL, arxiver,

Cada época te las sevas mononias: Ara comensa la gran xifladura dels cantadors. Els aspirants a Paleis, es contan per dozenas que fan qua a la porta del mestre Gouia.

Hí ha sereno que canta l' hora ab las notas del *Spirito genti* carregant-

Y molts vehins passen gargaritzant els paleis que se creuenh tenir a la seva goija curragouada.

Al gas declaran la guerra els gremis de la ciutat, ja veurém d' aquí uns quants días qui posa l' esquella al gat.

TEATROS

LICEO

Quatre solas funcions y de la ópera *La Favorita* dongué lo tenor catalá Sr. Palet y ellas solas bastaren pera ferse un nom que á perseverar en los estudis no duptém dintre breus anys logrará ser considerat com un dels primers tenors de nostra época.

En la última funció ó siga la de despido, nos cantá per torna lo *raconto* y final del duo del *Lohengrin*, además de la balada de sortida del *Rigoletto*, fent gala de sas extraordinarias facultats gens comuns en artista novell, com éll es. Inútil creyém manifestar que sigué objeete de una ovació, de la que 'n participá son mestre l' eminent Goula, qui áb lo transcurs de curt temps li ha ensenyat set óperas ab la maestría de que 'n feu gala en dita nit.

Al marxar lo Sr. Palet á Madrit y á Lisboa, li desitjém felissa sort y que després pensi ab nosaltres.

A continuació ha debutat en nostre gran teatro lo tenor Sr. Larizza en la ópera *Aida* que tant per la poca ductilitat de sa veu com també per lo modo de emétre-la, sigué protestat. La Empresa feu un esforç en la salvació del Sr. Larizza lo diumenje per la tarde y ni aquet públich l' admeté.

Creyém que la Empresa, per lo tant, li deu haver donat las dimissorias, ja que tenia anunciat pera dimars passat lo debut del Sr. Ceppi, artista que ja coneixém per haberlo sentit, fa tres anys, en nostre teatro de Novetats.

Es de creurer que haurá millorat de qualitats artísticas, quan lo Sr. Bernis s' ha decidit á contractarlo,

Pera avuy dijous está anunciat lo debut de la célebre diva Srta. Pacini ab sa ópera favorita *Lucia di Lamermoor*, y baix la direcció del mtre. Mascheroni han comensat los ensajos de la ópera nova, del mestre Mascagni *Iris* lá que 's posará en escena la próxima setmana.

NOVETATS

Vist l' extraordinari éxit que tingué en la nit de son estreno lo drama del Sr. Iglesias *La mare eterna* la Empresa lo ha anat repetint casi á diari, pero ja siga que las condicions del teatro no son prou á propósit pera aquestas obras, ja siga també que lo públich entussiasta al género teatral del Sr. Iglesias es molt reduhit, lo cert es, que las representacions s' han executat casi be en familia, per lo que la Empresa comprenent —y ab molt acert— que lo llorer es sols bó per l' estofat, ha volgut ressucitar lo género melodramátich donant alguna representació de *El registro de la policia* y *La portera de la fábrica* y de son resultat no creyém n' haji sortit empenedida, ja que hi lográ magnífichs resultats.

Divendres últim s' estrená un juguet cómic del Sr. Fuentes (fill) titulat *Eclipse de lluna* que sigué bastant celebrat per son original *quid pro quo* que dona lloch á un xistós argument.

Lo desempenyo bastant acertat, si bé no es la nota cómica, lo que pot executar brillantment la companyia.

En ensaig pera ser estrenat proximament; lo drama *Beaujolais* y *La gent de ordre*. Aquest últim original del conegut escriptor Sr. Capella.

A principis de la setmana entrant, debutará la célebre *divette* Margherite Deval que lo sol anunci de tan notable artista ha sigut lo suficient pera fer un abono sumament important, lo que fa creurer que las dugas funcions que ha de executar, se veurán concorregudissimas.

CATALUNYA (E'dorado)

El fondo del baul es lo titol que los Srs. Jackson y Valverde han donat á una quisicosa que 'n diuhen revista y que no es altra cosa que una secció de barbaritats (per no dirne altre nom) que lo públich se resigná á escoltar, gracias á la vis-cómica del Sr. Pinedo. D' altra manera no sabém com s' hauria acabat dita revista.

GRAN-VIA

La sarsuela *Gimnasio modelo* serveix solsament pera transformar l' escenari del teatro en saló de treballs d' un estudi de gimnás, donantse la coincidencia de que los dos sexes se barrejin, cosa qu' encare no habiam observat en cap sala de gimnás.

Es veu que los autors del género chico, lo de menos es en ells la propietat.

També *Gimnasio modelo* resulta un pretext pera que las tiples Srtas. Uliberri y Martin exhibeixin sas formas que dit sia de pas, resultan de una perfecció acabada, de manera que podrian servir pera *modelo*.

(No es un reclam; es solament lo que veu la vista.)

Per lo demás dita obreta, no 's recomana ni per la lletra, ni per la música, per lo que *La tempranica*, y *El guitarrico* van resultant las dugas obras de la temporada.

Pera demá divendres están ananciats dos estrenos, y son *El bolido de Zulú* parodia de *La balada de la luz* que ab dir parodia ja 's pot compendrer ne serán autors los Srs. Granés y Arnedo y l' altre estreno es *La celosa* dels Srs. Casero y Brull.

No 's pot negar á la Empresa los vius desitjos que té en complaurer al públich, ja que procura donar una variació constant en lo cartell.

TIVOLI (CIRCO EQUÍSTRE)

Lo debut *frappint* de la setmana ha sigut lo de la directora de la companyia Srta. María Alegria que com anteriors anys ha demostrat ser una verdadera profesora equístre, per lo que se vejé sumament festejada.

Com á final, casi tots los dias s' ha executat *Una fiesta en Sevilla* que ha distret á grans y á petits, ab las peripecias taurómacas que hi han en la mateixa.

En estudi hi ha una pantomima aquática, que segons noticias cridarà la atenció.

UN CÓMICH RETIAT

TALONARIS

PERA

apuntacions del sorteig de Nadal

Magníficament litografiats é

impresos á dugas tintas

ab l' alegoría de la Fortuna

Los de 100 fullas, á 80 céntims

„ „ 50 „ á 50 „

VENTAS AL PER MAJOR Y MENOR

LITOGRAFÍA BARCELONESA

DE

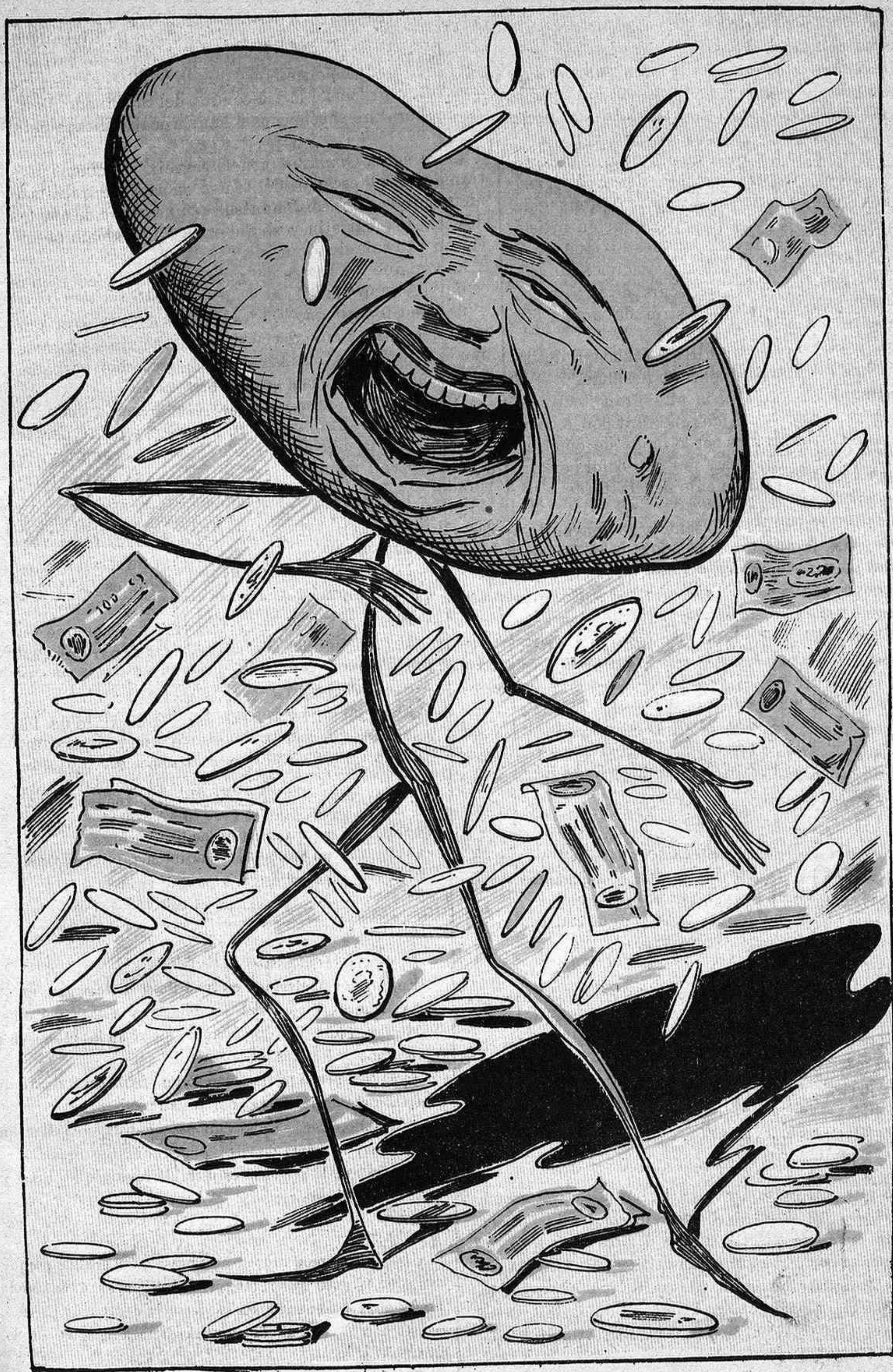
RAMÓN ESTANY

6, Carrer de Sant Ramon, 6 -- BARCELONA

DE

Als senyors Corresponsals de LA TOMASA, llibreters, kioscos y demás punts de venta, se 'ls farà lo desqüento acostumat.

LA TOMASA
EN EL LIGEU Y Á MADRIT

Un palet filarmónich que 's guanyará moltas pessetas.

CAMPANADAS

Un aucellet m' ha vingut á dir que la temporada del teatro Novedats, no fila gaire bé.

L' actor senyor Borrás, qu' á la quienta no pot lligar ab los empresaris y 's creu capás de poder volar pe 'l seu compte, sent aixís que la experiencia ensenya que l' empresa fa á l' artista, mes que l' artista á la empresa, s' ha empenyat una vegada més en fer los possibles perque no li surtin los comptes.

¡De més á més, vé figurant en sa companyia, una especie de *jettatore* que desde fa uns quants anys esguerra tot lo que toca.

No senyalarém nosaltres lo nom del artista en questió perque á cap geperut li agrada que li fassin alusions al gep, pero no hi ha més que recordar las campanyas que vé fent d' un gran temps ensá la *mascotta* de marras.

Lo millor que podria fer lo senyor Borrás, seria tirar lastre á l' aygua y entre 'l *lastre* inútil que te en la companyia, lo mes indicat seria l' artista en questió, ab l' aditament de las obras que patrocina.

Lo jove tenor Sr. Palet que va debutar en nostre teatro del Liceo ab *La Favorita* avans de surtir pera Madrit va escriurens una sentida carta, que suposém també enviaria als restants periodichs barcelonins en la que dona las gracias per la benevolencia ab que la premsa va jutjarlo al ocuparse de son debut y promet correspondre á ella estudiant assiduament.

Per nostra part hi hagué justicia més que benevolencia y com sempre, no férem més qu' exposar nostre lleal parer.

Celebrém infinit que 'l nou tenor reuneixi á las condiciones que sens dupte lo portarán á la celebritat, lo mérit imponderable de la modestia y fem vots pera que sa excursió artistica 's vegi coronada de llors á tot a reu ahont vagi.

Segons llegim, en lo Real de Madrit també ha sigut ben rebut lo Sr. Palet ab lo *Lohengrin* y 'ns felicitem del nou éxit.

Desde avuy, considerém los triomfs artistichs del novell tenor com á cosa propia.

Lo ex-inspector-jefe de vigilancia Miró, aquell que segons dihuen estava á partir un pinyó ab certas casas ahont s' estiran las orellas del famós Jordi, ha fugit al extranger.

Y ha fugit precisament pochos dias avans de que l' autoritat militar recomanés sa busca y captura.

¿Quare causà?...

No se sab. Malas llenguas fan corre si 'l tal Miró po tava tots 'ls fils de la trama de la passada intentona, si estava al tanto de tot lo que 's y fins si desde 'l Govern civil movia tots los cordills dels putxinel-lis carlistas.

¿Y ab quin objecte?

Las mévas averiguacions no entran tan endins. Qui vulgui saber mes que vagi á... Valencia y ho preguntí al Sr. Dorda.

La empresa del teatro Lirich catalá, anuncia haver contractat lo colisseu del Tívoli ab l' intent de comensar la próxima campanya teatral de sarsuela catalana després de 'ls Reys.

L' empresa compta en cartera ab obras de Guimerá, Apeles Mestres, Verdguer, Marquina, Iglesias, Rusiñol, Guasch y Escriu, Capdevila, Llopart, Monegal, Jordá, Utrillo, Gual, Granados, Vives, Cotó, Nicolau, Morera, Gay, Blay, Albéniz, Esquerriá, Oró, Ferrán y Sadurní.

Celebrarém que la temporada resulti un éxit pecuniari y artistich y no tingui cap punt de contacte ab la temporada del Principal.

La nota de la setmana ha estat lo desafío llingüístich entre en Silvela y en Romero Robledo. Tots dos han fet verdaders prodigis d' habilitat oratoria y tots dos han tirat lo resto de sa mala intenció en sas barallas de pescatera.

Segons los que s' entusiasman ab aquestas tonterias parlamentarias, la discussió ha estat á gran altura aquesta vegada. Ja ho crech... ¡A l' altura d' un safreig!

Está vist que als nostres homes
d' Estat, no 'ls conou ningú.

¡No mes s' aixecan y cridan
quan vé alló de:—Mes ho ets tú!

Diu que pera 'l cas de que fracassi 'l ministeri Azcárraga, en Pidal ja está esmolant las eynas de gobernar y ja busca ministros pera formar Gabinet.

Per si convé, li senyalo
un ministre ben capás
per qualsevol ministeri...
¡es don *Pepito del Nas!*

Ultimament s' han rebut noticias del ministre de Espanya y Xina, lo qual manifesta qu' está bó, grás y sense novetat en sa imponent salut.

Lo ministre d' Estat li ha contestat pe 'l cable, que se n' alegra y que quan li sembli pot trasladarse a Sanghai y si vol á Espanya.

La veritat es que pe 'l *pito* que l' home hi toca allí no val la pena de que 's gastin mils duros en sostener la embaixada y en crugar cablegramas.

Al fi y al cap per mirarse com russos y alemanys, francesos y japonesos van embutxacantse territoris y van escabetxant xinets, no val la pena de que 'ns desdinerém.

Fora donchs, gastos y *momios*
qu' al últim pe 'l que valém
aqui, no 'ns cal embaixada
no mes qu' ab lo Pare etern,
¡ja qu' estém á punt d' anánsen
en cós y arima, al cell!

L' escena als aforas:

Entran dos individuos en una lleteria, demanan un vas de llet y mentres l' amo del establiment s' estava per dins munyint las vacas, los dos fulanos fugen ab la estómach plé y emportantsen además una manta del amo.

Jo ja 'm penso perque van ferho. Seria sens dupte que la llet estaria sofisticada y pendrian la revenja.

Aconsello, donchs, als vaquers que batejan la llet, que no perdin may la manta de vista quan entri un parroquiá.

Pensin que la venjansa es justa, la restitució legítima y que, *quien roba á un ladrón...*

El Diluvio, mou bronca dias passats á l' arcalde perque consent que 's deixi ballar tangos desvergonyits á criatures de pochos anys fomentant aixís la vagancia de 'ls seus pares que s' acostuman á viure ab la esquena dreta á la salut de 'ls seus fills.

En efecte hi convenim. Valdría més que 's dediqués á la canalleta á oficis menos vergonyosos.

¡Fins á vendre *Diluvis* si voleu!

Dissapte vinent, donará sa funció de benefici en lo local de «El Recreo» (Societat Mignon) lo jove Francesch Casas.

Forman lo programa «Lo senyor Secretari» de T. Baró «Caerse de un nido» y l'estreno del monòlech «Pobre anciano» original del Sr. Rodríguez.

Celebrarém que 'l benefici del jove Casas se veje concorregut.

Sumament concorreguda se veje la novillada que en la plassa de toros antiga de la Barceloneta se doná en lo diumenje passat, havent fet las delicias de la numerosa concurrència que hi asisti l'espasa (sic) *don Tancredo* en la part que li correspongué junt ab sa célebre *quadrilla* de batllarinas toreras.

Los matadors valencians *Gordito* y *Esparterito* se capturen per complert las simpatias per l's mostrás de valentia que donaren en sos dos novillos de mort.

Se 'ns comunica que del dijous al diumenje de la present setmana trevallará en lo *Salon Argentino* que está instalat en lo carrer Gran-Via número 153, la célebre y simpática senyoreta Pilar Arcas, coneguda per la Serpentina espanyola, la que executarà sos difícils trevalls que tanta gloria li ha reportat en nostres featros y alguns de provincias y del extranger.

L' *Aplech Catalanista* que actua en lo Teatro de Novedats, s' ha permés fulminar la excomunió major contra *La mare eterna* de l' Iglesias, ab lo pretext de que 's tracta d' una obra immoral, anti-religiosa y contraria als sabis consells de l' altra mare, la santa Iglesia católica.

Sempre ho havia cregut que entre los catalanistas hi havia un bon contingent de *Tartuffes*.

La pobre gent no hi poden fer més. Ells ja vehuen que 'l catalanisme, per lo mateix qu' hauria de ser un partit radical y á la moderna, tindrà d' estar curat de sustos en las questions de conciencia. Pero ells, com á bons moixigats, no s' atreixen á deixar los caminadors de Mossen Collell ni l' ombra del bisbe.

Y dit siga en honor de la veritat; lo catalanisme per aquest camí no anirá en lloch.

Qui anirá lluny, será l' Iglesias á poch que 'l *tartuffisme* li posi la prova.

Lo felicitem per la excomunió de 'ls de l' *Aplech* y recordi assovint alló de 'ls brams del ase... etc. etc.

Al pobre Krüger se li prepara un Calvari en sa excursió per Europa, que 'l de Jesucrist al Gòlgota va á semblar pa y mel al seu costat.

Ell ha vingut aquí carregat de bona fé y tenint un concepte equivocadissim de lo qu' es Europa y de lo que son los govèrns europeus.

Los pobles prou lo reben bé y 'l festejan y se 'l menjarían á petons, pero 'ls govèrns per ara van dihentli que... *naranjas*.

Fransa ha dit qu' apoyaría un arbitratje per intervenir al Transvaal, pero que 's guardaría tant d' iniciarlo com d' escaldarse.

A Alemania, l' emperador ni tant sols l' ha volgut rebre, alegant que compromisos que ja té contrets li impedían donar cap pas en favor seu.

De Russia dihuen que l' Czar rebrá al bell Krüger si sa salut li permet, que no li permeterá.

Y aixís succesivament.

L' única que intervendria, potser, sería la reina Guillermina d' Holanda y aquesta, pobre xicota, no pot.

Ab las nacións passa, lo de 'ls dias de la setmana en lo quento de la vella.

Lo diumenje, filaría... ¡pero no n' es día!

Diu que 'l comte de las Almenas ja está restablert del seu cólich nefritich y que proximament interpelará al govèrn sobres la crissis industrial de Catalunya.

Preparin lo parayguas que ve 'l ruixat

De las fábricas catalanas no van á quedarne ni las pedras.

Deu nos en quart d' un rampell d' eloquencia del Sr. Comte.

Es més fulminant qu' un ram de sanchs.

MISSIVA

Apreciada Carmeta:

Estich molt, molt disgustat, perquè sé que al teu vehinat n' hi ha un, que 't fa l' aleta.

Sé qu' ell 't dona miradas y que tú el miras també, sé qu' ell ab tú riu, y sé, que aixó ho feu moltes vegadas.

Y si be afalagadora, tú la vritat d' aixó 'm tapas, no m' agrada aguantar capas, ni servir de tapadora.

Y com qu' estich disposat á enjegarte á tu á la porra, hi pensat que deixém corre tot lo que havíam tractat.

Pero avans de abandonar-te y deixar las relacións, vull ferte proposicións per si 't convé l' esmenarte.

La primera y principal, es que franca m' has de dí si molt més que 'l teu vehí, soch jó, cumplert y formal.

Després vull qu' ab claretat, 'm diguis si 'l poca-solta ha arribar alguna volta á lo que jo hi arribat.

Quan rebí ta confessió qu' has de fer ab gran prudencia, vindrá, es clar, la penitencia que hauré d' imposarte jó.

Y mostrantme bondadós, la penitencia obligada, será un petó y abressada (y millor si me 'n fas dos)

Ja ho sabs, donchs, está en tas lo resóldre... are disposa; mans si ho fas, sens faltá á cap cosa, continuarém com avans.

Mes si de cás tú t' empenyas, on no cumplir lo que 't diel y els meus bons consells d' amich despreciadora, desdenyas...

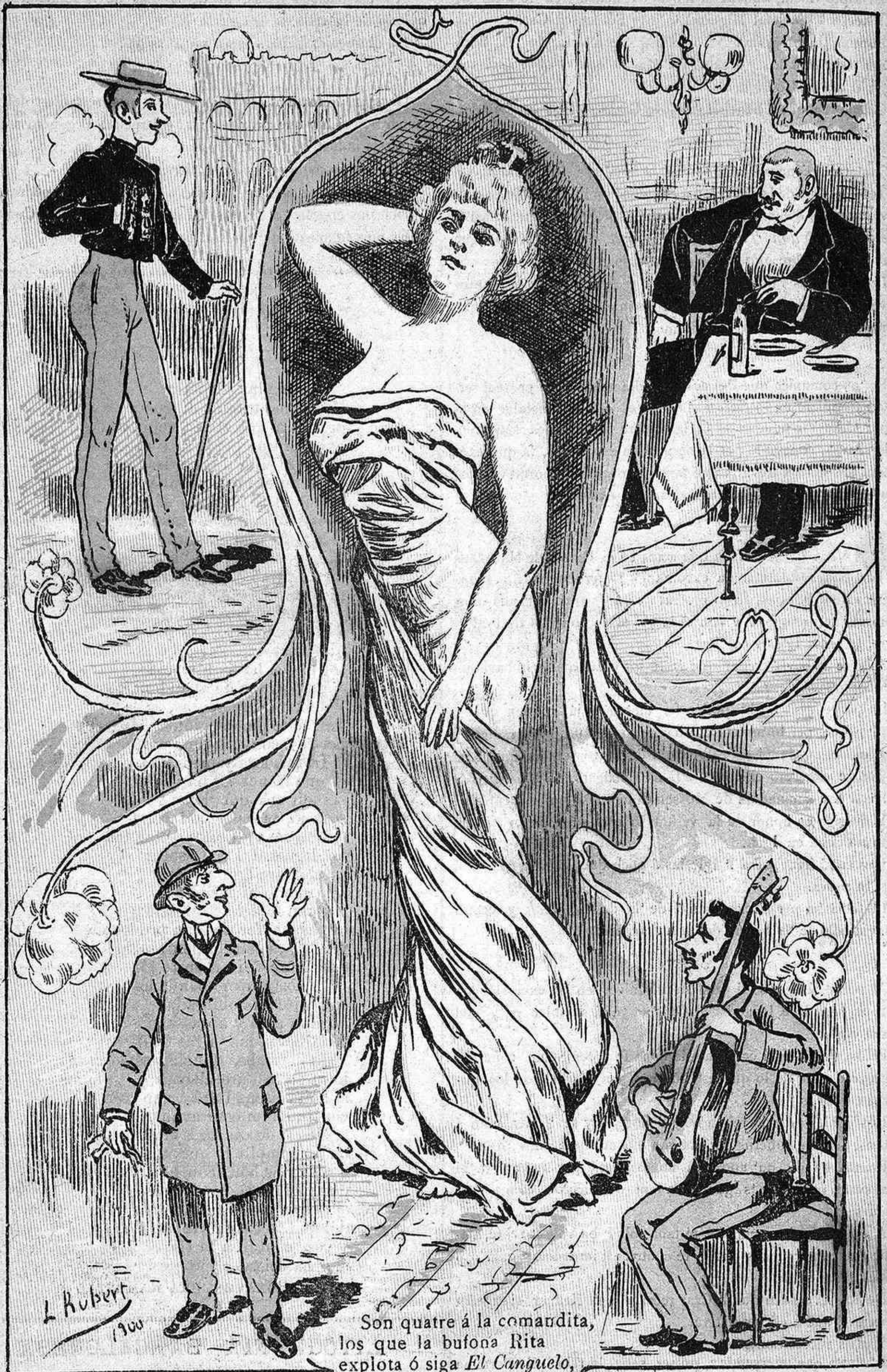
Despedeixte sempre més del que va estimarte un dia, y vés, ¡còntali á ta tia si t' ha deixat el promés!

BONAVENTURA RAMENTOL

LITOGRAFIA BARCELONESA

6, CARRER DE SANT RAMÓN, 6

UNA XIGOTA TREBALLADORA

L. Robert
1900

Son quatre á la comandita,
los que la bufona Rita
explota ó siga *El Canguelo*,
lo ricatxo don Marcelo,
don *Cuanito*, en *Posturita*
y ademés... fa de modelo!